

ŠTÁTNA VETERINÁRNA A POTRAVINOVÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Botanická č. 17, 842 13 Bratislava

SLOVENSKÝ RYBÁRSKY ZVÄZ
RADA ŽILINA
ul. Andreja Kmeťa 20,
010 55 Žilina
IČO: 00 178 209

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
2419/2019-226

Vybavuje/linka
Chudý/60257230
Papierniková/60257229

Bratislava
16.07.2019

Vec: Carp edema virus, koi sleepy disease (CEV / KSD)

Štátna veterinárna a potravinová správa dáva do pozornosti/informuje o novej nozologickej jednotke, ktorá na základe dostupných údajov resp. aj skúsenosti chovateľov rýb má negatívny dopad predovšetkým na zdravotný stav kaprovitých rýb. Nakoľko ide o nové ochorenie, pre ktoré sú k dispozícii zatiaľ len obmedzené informácie, ŠVPS SR považuje za potrebné zvážiť postupy resp. zavedenie opatrení, ktoré budú preventívneho charakteru resp. prispieť k znižovaniu rizika vzplanutia nákazy v širšom meradle.

Situácia na Slovensku a vo svete

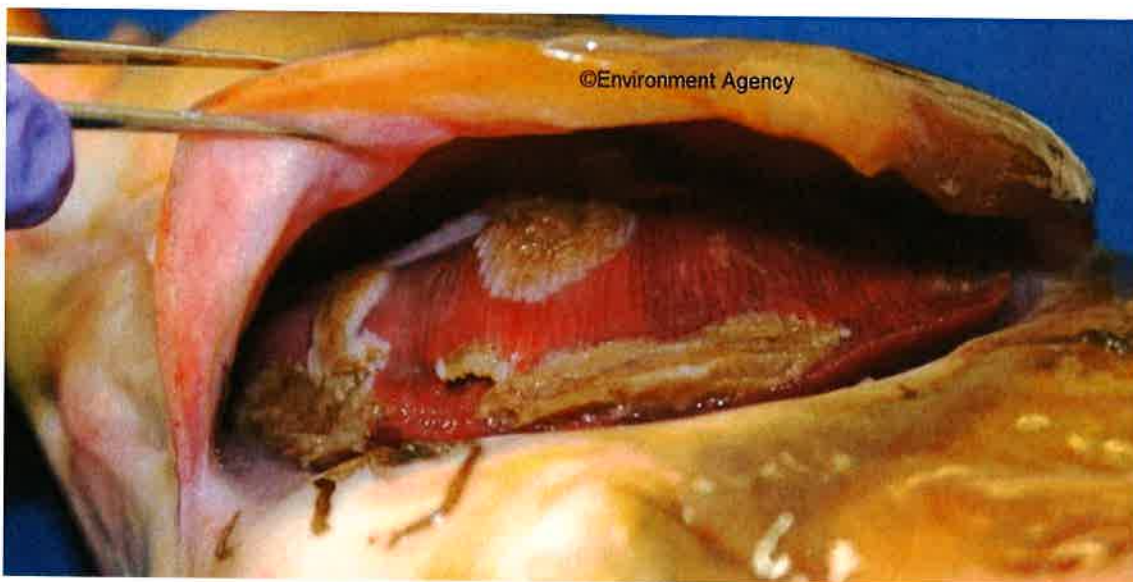
V roku 2019 už bol na území Slovenskej republiky u kaprov potvrdený výskyt tejto novej choroby označenej ako Koi sleepy disease (spavá choroba kaprov) KSD/ Carp edema virus (CEV).

Z dostupných informácií vieme povedať, že výskyt tejto choroby bol prvýkrát zistený v Japonsku v roku 1976. V Európe bola choroba prvýkrát diagnostikovaná v roku 2009 v Belgicku a postupne sa rozširuje do celej Európy (Nemecko 2009, Veľká Británia 2011, Holandsko 2013, Rakúsko 2014, Česká republika 2014, Poľsko 2013, Švajčiarsko 2016, Taliansko a Maďarsko 2015). Pri vyšetrení archivovaných vzoriek rýb bol vírus potvrdený už vo vzorkách z roku 2004.

Nakoľko však sa o pôvodcovi vedelo (stále chýbajú vedecké poznatky), štáty nevenovali doposiaľ patričnú pozornosť patogenéze a následnému dopadu na chovy rýb. (príznaky nákazy indikujú iné známe nákazy rýb a preto nebola spočiatku do úvahy pripustená alternatíva novej choroby)

Na základe dostupných údajov ako aj vyjadrení po diagnostických úkonoch referenčného laboratória pre zdravie rýb VPÚ Dolný Kubín pôvodca nákazy je - Poxvírus pravdepodobne zaradený do *Chordopoxvirinae, Poxviridae*, . U tohto pôvodcu bol zatiaľ potvrdený výskyt v 3 genotypoch (I, II a, II b). Klinické príznaky sú podobné ako u herpesvirózy koi kaprov (KHV), ale je tam výrazný rozdiel v teplote vody, pri ktorej nastáva klinická manifestácia choroby. Pri CEV/KSD je to spravidla teplota 8-18 °C u KHV najčastejšie 23°C.

Typickými príznakmi choroby sú vpadnuté oči (enofthalmus), dermatologické zmeny na koži (ulcerácie, biele škvrny vyzerajúce ako pleseň), nechutenstvo, extrémna letargia („ospalosť“), zmeny plávania (nekoordinované plávanie, mladé ryby plávajú tesne pod hladinou, staršie zvyčajne na dne). Závažným príznakom choroby je postihnutie žiabrového tkaniva (matné sfarbenie/začervenanie, nekróza, opuch, hyperplázia) do takej miery, že dochádza k uduseniu. Mortalita môže dosiahnuť 80-100%. Ryby, ktoré prekonali infekciu prestanú rásť.

Prenos choroby je možný infikovanými rybami ako aj infikovanou vodou. Šírenie je spojené s viacerými rizikovými faktormi, medzi ktoré patrí hlavne transportný stres, vysoká koncentrácia rýb, nízka teplota vody, premiestňovanie (choroba nie je povinná hláseniu, legislatíva nepožaduje ani vyšetrenie pri cetrifikácii), možná prítomnosť prenášačov, parazitózy a iné bakteriálne alebo vírusové choroby. Prírodný pohyb vody v rybníku pri vysokom počte rýb spôsobuje, že infikované žiabre a koža, ktoré sa oddelia infikujú iné ryby.

Choroba CEV/KSD v súčasnosti nie je zaradená do zoznamu medzi choroby rýb, ktoré podliehajú kontrole a vyšetreniu pri zdravotnej certifikácii a jej prípadný výskyt nepodlieha hláseniu.

Berúc do úvahy súčasné poznatky o danej chorobe, možný vplyv na chovy rýb (predovšetkým kaprovitých), dostupnosť vedeckých článkov a záujem, aby sa minimalizoval negatívny dopad tejto nákazy na populácie kaprovitých rýb chovaných na vodných plochách na Slovensku Štátna veterinárna a potravinová správa odporúča chovateľom dodržiavať tieto opatrenia:

- 1) povinnosť vyšetrenia a potvrdenie garancií vo veterinárnom certifikáte na chorobu CEV/KSD pri premiestňovaní kaprov; odporúčame riešiť túto povinnosť v rámci odberateľsko – dodávateľských vzťahov (platná legislatíva EÚ a SR nestanovuje ČŠ neuvádza žiadne podrobnosti vo vzťahu k certifikácii danej nákazy a povinnosti kompetentných autorít príslušných krajín)
- 2) nezarybňovať v jarnom období, keď nízka teplota vody a transportný stres sú ideálnymi podmienkami na vznik choroby
- 3) včasná liečba sekundárnych bakteriálnych infekcií a ošetrovanie proti parazitom
- 4) dodržiavanie dostatočného a výživne hodnoteného krmiva pre ryby
- 5) pravidelná a dobrá údržba rybníka a ostatných rybochovných zariadení
- 6) „neprerybňovať“ rybníky a ostatné rybochovné zariadenia (odporúčaná karanténa dovezených rýb)

Vývoj situácie bude naďalej v centre pozornosti orgánov veterinárnej starostlivosti a počítame s Vašou spoluprácou pokiaľ ide o postupy pri zdolávaní resp. boja s touto nákazou

Prof. MVDr. Jozef Bíreš, DrSc.
ústredný riaditeľ ŠVPS SR

Na vedomie:

Ing. Tibor Dobiaš, Ministerstvo životného prostredia, Sekcia vôd,
Nábřežie L. Svobodu 5, 81249 Bratislava

Tento dokument bol podpísaný elektronicky, kvalifikovaným mandátnym certifikátom štatutára ŠVPS SR